

der ikrafttrædelsen af lovforslaget til udgangen af indeværende overenskomstperiode, så parterne får mulighed for at aftale sig ud af eksklusivbestemmelsen på samme måde, som de aftalte sig ind i den. Der er jo tale om, at man giver og tager. Men det, der sker med regeringens forslag, er, at der gribes ind i en overenskomst, og det er helt unødvendigt, fordi parterne faktisk frivilligt har annulleret aftalen.

Det er et spørgsmål om, at i dag er vi i en retstilstand, hvor eksklusivbestemmelserne ikke gælder. Det har parterne givet tilsagn om, og så skal de have mulighed for at forhandle dem ud i forbindelse med fornyelsen af de gældende overenskomster. Det synes jeg ville være en meget fair måde at gøre det på, og jeg kan ikke forestille mig, at Venstre mener, at man i alle sammenhænge bare skal gribe ind i aftaler, der er indgået mellem ligeberettigede parter.

Formanden:

Tak til hr. Ole Sohn, og så er det fru Elisabeth Geday som ordfører.

Elisabeth Geday (RV):

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg har i klar tale dømt de danske eksklusivaftaler ude. Det strider mod de europæiske menneskerettigheder at tvinge mennesker til at være eller blive medlem af en bestemt organisation, hvis man vil arbejde på en bestemt arbejdsplads, og derfor må Det Radikale Venstre selvfølgelig også tilslutte sig regeringens forslag om at bringe den danske lovgivning i overensstemmelse med dommen.

Selv om vi anerkender parternes frie forhandlingsret på arbejdsmarkedet, græder vi ærlig talt tørre tårer over, at bestående eksklusivaftaler erklæres ugyldige, og at det bliver forbudt at indgå nye aftaler. Efter vores opfattelse hører eksklusivaftaler industrisamfundet til. Selvfølgelig skal de faglige organisationer sikre gode overenskomster, men derudover bør de i dag gøre brug af god medlemsservice, attraktive medlemstilbud, individuel rådgivning og et konkurrencedygtigt kontingent som de primære argumenter for at holde på medlemmerne eller trække nye til. Sådan har virkeligheden været længe for de akademiske faglige organisationer i AC, og jeg tror faktisk, at LO-organisationerne kunne lære noget heraf.

Tanken om at tvinge mennesker ind i en bestemt faglig organisation eller ud fra arbejdspladsen, hvis de ikke gør det, hører vel nærmest

1920'erne til. Jeg kan se billedet for mig af skruebrækkerne, som på vej til arbejde løber spidsrod mellem de strejkende arbejdere. Dengang var organisationsgraden i Danmark langt lavere end de ca. 80 pct., den er i dag, overenskomstdækningen var ringe og arbejdstagerrettighederne tilsvarende dårlige. Dengang kunne der være gode argumenter for eksklusivaftaler, men det er der ikke i dag. I dag står blot krænkelser af den enkeltes frihed tilbage, og derfor begræder Det Radikale Venstre langtfra dommen fra Menneskerettighedsdomstolen.

Regeringen bebuder, at indenrigs- og sundhedsministeren inden sommerferien vil fremsætte et forslag, der afskaffer de eksklusivlignende bestemmelser på sygesikringsområdet. Regeringen bebuder også, at justitsministeren vil lade afskaffelse af advokaters obligatoriske medlemskab af Advokatsamfundet indgå i arbejdet i det udvalg, der i øjeblikket arbejder med moderniseringen af advokaters forhold med henblik på at komme med et snarligt udspil. Disse to initiativer er politisk bestemte snarere end en konsekvens af dommen fra Strasbourg, men det gør dem sådan set ikke mindre velkomne.

Vi kan således se frem til, at eksklusivaftaler og eksklusivlignende bestemmelser afskaffes over én kam. Det glæder vi os over som liberale, dog under forudsætning af at regeringen også finder gode løsninger på de samfundsmæssige udfordringer og de forbrugerhensyn, som de eksklusivlignende bestemmelser i nogle liberale erhverv har understøttet. Vi ønsker, at der fortsat er styr på udgifterne til sygesikringen, og vi ønsker, at brodne kar blandt så vel læger og tandlæger som advokater fortsat holdes i ave, og at advokaternes uafhængighed sikres. Hvis de opgaver kan løses lige så godt uden tvungent medlemskab af en bestemt organisation, det være sig de Praktiserende Lægers Organisation, Tandlægeforeningen eller Advokatsamfundet, er alle vel stillet bedre.

Kl. 11.10

Med disse ord kan vi allerede her ved førstebehandlingen bebude vores opbakning til dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg kunne godt tænke mig at høre, om Det Radikale Venstre er tilhænger af aftalefriheden på det danske arbejdsmarked. Jeg hørte ikke nogen bemærkninger om det.